

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 27. avgust 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 27. avgusta 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA PREISPITIVANJE ODLUKE NA OSNOVU
PRAVILA 92bis U VEZI SA SREBRENICOM**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za preispitivanje Odluke na osnovu pravila 92*bis* u vezi sa Srebrenicom" koji je optuženi podnio na javnom osnovu s povjerljivim dodatkom 10. avgusta 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumentacija

1. Vijeće je 21. decembra 2009. donijelo "Odluku po Petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci u vezi sa Srebrenicom)" (dalje u tekstu: Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*), u kojoj je razmotrilo prihvatljivost uvrštavanja u spis pismenih izjava i/ili transkripata ranijeg svjedočenja 66 svjedoka, kao i brojne povezane dokazne predmete.¹ Vijeće je, između ostalog, uvrstilo pismene izjave svjedoka koji su predmet ovog Zahtjeva, naime Mileta Janjića, Tanacka Tanića, Ostoje Stanišića, Srećka Aćimovića, Mitra Lazarevića, Nebojše Jeremića i Milorada Birčakovića (dalje u tekstu, zajedno: svjedoci), ne tražeći da svjedoci dođu radi unakrsnog ispitivanja.² Vijeće napominje da je donijelo druge dvije odluke o pitanjima prihvatljivosti nekih povezanih dokaznih predmeta, koja su proizašla iz Odluke po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*.³

2. Optuženi u Zahtjevu, traži od Vijeća da preispita dio Odluke po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis* jer bi, kako on tvrdi, svjedoci trebali biti dovedeni na unakrsno ispitivanje, u skladu s nedavnom odlukom Pretresnog vijeća u predmetu *Tolimir*.⁴ U

¹ V. Peti zahtjev tužilaštva za prihvatanje izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci u vezi sa Srebrenicom), 29. maj 2009. (dalje u tekstu: Peti zahtjev tužilaštva na osnovu pravila 92*bis*). Vijeće takođe napominje da je 9. februara 2010., *prioprio motu*, izdalo *Addendum* Odluci Pretresnog vijeća po Petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci u vezi sa Srebrenicom).

² Vijeće napominje da optuženi nije naveo svjedoke poimence u Zahtjevu, jer su oni navedeni pod brojevima u predmetu *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet br. IT-08-88/2-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis pismenih dokaza na osnovu pravila 92*bis* i 94*bis*, 7. juli 2010. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*). Međutim, svjedocima nisu odobrene zaštitne mjere ni u ovom predmetu, ni u predmetu *Tolimir*, pa će u ovoj odluci biti navedeni po imenu.

³ Odluka po Zahtjevu i objašnjenju tužilaštva u vezi s Odlukom po Petom zahtjevu tužilaštva na osnovu pravila 92*bis* (Srebrenica), 18. mart 2010.; Odluka po Zahtjevu tužilaštva u vezi s Drugom odlukom po Petom zahtjevu tužilaštva na osnovu pravila 92*bis* (Srebrenica) sa dodacima A i B, 9. juli 2010.

⁴ Zahtjev, par. 1.

Odluci u predmetu *Tolimir*, Pretresno vijeće koje postupa u predmetu *Tolimir* uvrstilo je u spis pismene izjave svjedoka i zaključilo da bi trebali biti dovedeni na unakrsno ispitivanje, jer njihove izjave sadrže "aktualna i značajna pitanja" i/ili se tiču djela i ponašanja "bliskih" učesnika u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP) kao što se navodi u tom predmetu.⁵ Optuženi tvrdi da "u njegovom slučaju i slučaju generala Tolimira nema razlike u odnosu na [svjedoke] koja bi opravdala različit tretman" i da bi "bilo nepravедno da njemu bude uskraćeno pravo da unakrsno ispita svjedoke za koje je Pretresno vijeće u predmetu *Tolimir* smatralo da treba da budu unakrsno ispitani [...]."⁶ On traži od Vijeća da postupi dosljedno Odluci u predmetu *Tolimir* i tvrdi da "različite odluke o istim činjenicama i u istim okolnostima ugrožavaju njegovo pravo na pravično suđenje i dovode u pitanje primjenu jedinstvenih pravila Međunarodnog suda [...]."⁷

3. Dana 24. avgusta 2010. tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev za preispitivanje Odluke na osnovu pravila 92bis u vezi sa Srebrenicom" u kojem tvrdi da bi Zahtjev trebalo odbiti jer ne pokazuje nikakve greške u rezonovanju Vijeća, ili da je preispitivanje potrebno kako bi se spriječila nepravda. Što se tiče ovog drugog, tužilaštvo tvrdi da tvrdnja optuženog da nema razlike između njegovog predmeta i predmeta optuženog Zdravka Tolimira "ne vodi računa o očiglednim razlikama u odnosima i bliskosti, optuženog, odnosno Tolimira, sa pripadnicima službe bezbjednosti VRS-a koji opisuju [svjedoci] i za čije ponašanje se navodi da su odgovorni i optuženi i Tolimir".⁸

II. Mjerodavno pravo

4. Zahtjevi za preispitivanje nisu predviđeni Pravilnikom o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), da oni proizlaze iz sudske prakse Međunarodnog suda koju Vijeće primjenjuje i da su prihvatljivi samo pod određenim okolnostima.⁹ Međutim, Žalbeno vijeće je formulisalo pravne kriterijume za preispitivanje odluka na sljedeći način: "veća imaju

⁵ Zahtjev, par. 2-3.

⁶ Zahtjev, par. 3 i 5. V. takode par. 6.

⁷ Zahtjev, par. 6-7.

⁸ Odgovor, par. 7.

⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka u vezi sa zahtjevima strana u postupku za preispitivanje odluka Vijeća, 26. mart 2009. (dalje u tekstu: Odluka o preispitivanju u predmetu *Prlić*), str. 2.

inherentno diskreciono ovlaštenje da preispituju ranije donete interlokutorne odluke u izuzetnim slučajevima, 'ako se pokaže očigledna greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se sprečila nepravda'.¹⁰ Stoga, strana koja podnosi zahtjev treba da uvjeri vijeće da postoji očigledna greška u rezonovanju ili da posebne okonosti opravdaju preispitivanje kako bi se spriječila nepravda.¹¹

III. Diskusija

5. Ovo je drugi put da optuženi osporava odluku ovog Vijeća po donošenju odluke pretresnog vijeća u predmetu *Tolimir* na sličnu temu.¹² U ovom slučaju, optuženi ne tvrdi da je Vijeće napravilo očiglednu grešku u rezonovanju, već koncentriše svoje argumente na drugi dio kriterijuma za preispitivanje.

6. Prema tvrdnjama optuženog, u ovom slučaju nema razlike između njegovog predmeta i predmeta protiv Tolimira, i stoga, ako on ne bude mogao da unakrsno ispita svjedoke, biće počinjena nepravda. Međutim, Vijeće smatra da postoje suštinske razlike između ova dva predmeta koje nesumnjivo utiču na analize urađene na osnovu pravila 92bis. Sama činjenica da se obojica optuženih terete za učestvovanje u UZP-u u vezi sa događajima u Srebrenici, te da su obojica zauzimali visoke položaje u Vojsci Republike Srpske (dalje u tekstu: VRS), ne znači da su ovo Vijeće i Pretresno vijeće u predmetu *Tolimir* razmatrali u svojim odlukama "iste činjenice u istim okolnostima".¹³ Naprotiv, optuženi, za koga se navodi da je bio Vrhovni komandant VRS-a, bio je na daleko višem

¹⁰ *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis.3, poverljiva Odluka po Zahtevu Srbije i Crne gore za preispitivanje odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005., 6. april 2006., par. 25, fusnota 40 (u kojoj se citira *Kajelijeli protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-44A-A, Presuda, 23. maj 2005., par. 203-204). V. takode *Ndindabahizi protiv tužioca*, predmet br. ICTR-01-71-A, Odluka po "Zahtjevu podnosioca zahtjeva za preispitivanje Odluke od 4. aprila 2006. zbog materijalne greške" koji je podnijela odbrana, 14. juni 2006., par. 2.

¹¹ *Tužilac protiv Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Odluka po Zahtjevu odbrane za preispitivanje, 16. juli 2004., str. 2; v. takode *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Nikolićevom zahtjevu za preispitivanje i nalog za izdavanje naloga *Subpoena duces tecum*, 2. april 2009., str. 2; Odluka o preispitivanju u predmetu *Prlić*, str. 2-3.

¹² Zahtjev za ponovno razmatranje odluka o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 4. mart 2010.; Drugi zahtjev za ponovno razmatranje odluka o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 26. april 2010. (dalje u tekstu: Drugi zahtjev); Odluka po Zahtjevima optuženog za ponovno razmatranje odluka o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 14. juni 2010. Vijeće napominje da je u Drugom zahtjevu osporena odluka Vijeća o činjenicama o kojima je već presuđeno, na osnovu odluke koju je donijelo Pretresno vijeće u predmetu *Stanišić i Župljanin*, kao i odluku koju je donijelo pretresno vijeće u predmetu *Tolimir*.

¹³ Zahtjev, par. 7.

položaju u komandnom lancu od Tolimira. Stoga, ako se osobe o kojima svjedoci govore u svojim izjavama, među kojima su neke navodno učesnici događaja u Srebrenici, mogu smatrati "bliskim" Tolimiru, to ne znači da su one nužno "bliske" optuženom. U stvari, Vijeće je razmotrilo sve izjave svjedoka u tom pogledu i zaključilo da te osobe nisu "bliske" optuženom. Vijeće s tim u vezi napominje da optuženi u Zahtjevu nije naveo da je Vijeće napravilo grešku u procjeni, i nije iznio na koji način je bilo koja od osoba za koje je Pretresno vijeće u predmetu *Tolimir* zaključilo da su "bliske" Tolimiru, "bliska" njemu. Osim toga, optuženi i Tolimir su, prema navodima, imali različite uloge u događajima u Srebrenici 1995., u velikoj mjeri zato što su zauzimali različite položaje u komandnom lancu VRS-a u to vrijeme, pa svaki optuženi vodi svoju odbranu u odnosu na optužbe koje ga terete. Prema tome, suprotno onome što kaže optuženi, činjenica da se oba predmeta bave događajima u Srebrenici, ne znači *ipso facto* da su pitanja koja se mogu smatrati "aktualnima i važnima" u predmetu protiv Tolimira automatski ista kao i u predmetu protiv optuženog.

7. Vijeće isto tako nije uvjereni da bi, kako tvrdi optuženi, trebalo preispitati svoju odluku da obezbjedi dosljednost s Odlukom u predmetu *Tolimir*, "kako bi mu obezbijedilo ista prava kao i drugim optuženima na ovom Međunarodnom sudu".¹⁴ Optuženi zapravo traži ujednačenost ishoda u vezi s dostupnošću svjedoka za unakrsno ispitivanje, iako prihvata da jedno pretresno vijeće nije vezano odlukama nekog drugog pretresnog vijeća.¹⁵ Vijeće je mišljenja da argumenti optuženog pokazuju nerazumijevanje postupka donošenja odluka na osnovu pravila *92bis*. Ne samo što se ne radi o mehaničkoj proceduri zasnovanoj na ishodu, odlučivanje, na osnovu pravila *92bis*, o tome da li bi svjedoci trebali da budu dostupni za unakrsno ispitivanje, uključuje i primjenu diskrecionog ovlašćenja Vijeća koje mu nalaže da razmotri niz faktora u kontekstu specifičnih okolnosti konkretnog predmeta. Postoji mogućnost, čak i vjerovatnoća, da će primjena raznih faktora u odnosu na iste ili slične svjedoke u različitim predmetima na kraju rezultirati donošenjem različitih zaključaka. To se, zapravo, i desilo u ovom slučaju. Aksiomatsko pravilo je da optuženi ima ista prava na Međunarodnom sudu kao i druge optužene osobe.

¹⁴ Zahtjev, par. 6.

¹⁵ Zahtjev, par. 7.

8. Iz tih razloga, Vijeće nije uvjereni da postojanje dvije odluke kojima su izvedeni različiti zaključci u vezi s tim da li bi svjedoci trebali biti dostupni za unakrsno ispitivanje, opravdava preispitivanje kako bi se spriječila nepravda.

IV. Dispozitiv

9. U skladu s tim, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54 Pravilnika ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 27. avgusta 2010.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]